

De dictatuur van de arbeid!

Over de rol van de wetenschapper, de politicus en de adviseur in de handhaving van het regiem werk

door dr. J.S. Ducarte

DE CYCLOON

Utrecht 1994 (1)

HET WERK ALS BEHEERSINSTRUMENT

Er bestaan begrippen en woorden die we onmiddellijk zouden moeten afschaffen, omdat ze dé beheersinstrumenten zijn van het gehele sociale, politieke en economische systeem. Sinds mensenheugenis is dat vooral het woord 'werk' en alle begrippen die daarmee verband houden, zoals werkplek, werkdag, werktijd, werkloosheid, werkeloosheid, werknemer, werkgever, werkverschaffer, werkbemiddelaar, werkverdelers, werkorganisatie, werkbureau, netwerk etc.

Werken is en blijft de grootste belediging voor de mensheid. En voor de basis van het huidige systeem - het postindustriële kapitalisme - is dat het werk. Het kapitalisme heeft één klasse geschapen van mensen die werken, één klasse van mensen die niet werken en één van mensen die adviseren, het werk beheren, organiseren en verdelen. De werkers zijn gedwongen te werken, anders worden zij werkloos, de werklozen worden ook gedwongen te werken, anders zullen zij verhongeren, raken zij sociaal geïsoleerd en psychisch gestoord. De werkverschaffers zien er scherp op toe dat het proces rondom het werk binnen vaste banen loopt, zij kweken angst onder de werkenden en werklozen, zij dwingen, regelen, organiseren, regeren het werk en scholen de werklozen. Zij prediken de oude moralistische slogan: Wie niet werken wil, zal voelen.

1. *Bovenstaand pamflet is in midden jaren zeventig geschreven voor de 'Bond van Werkschuw Tuig'. Twintig jaar later is het in ongewijzigde vorm in een kleine oplage als brochure verschenen.*

Met hun statistische gegoochel met werkloosheidscijfers, met hun stortvloed van beleidsnota's om de werkdwang te bevorderen, met hun beleidsmaatregelen om werklozen te straffen, te veroordelen en te discrimineren, met hun adviezen aan de overheid om haar politiek handelen te rechtvaardigen, leggen zij de basis voor hun eigen werk.

Er zijn werklozen en werkelozen. Volgens het woordenboek is werkloos: niets doend en werkloos: geen werk vindend. Werkelozen worden als de profiteurs van de samenleving gezien; werklozen ook, omdat zij geen werk kunnen vinden. Werklozen zijn mensen die niet kunnen en mogen werken, omdat zij anders de werkverschaffers (de hele kaste van adviseurs, verdelers, bureaucraten etc.) overbodig zouden maken, die enkel bestaan bij gratie van het feit dat er werklozen zijn en die over de ruggen van deze werklozen heen hun inkomen verdienen.

Zij hanteren instrumentaria waardoor mensen moeten werken, zij hebben centra ingericht waar mensen opgeleid en geschoold worden om zich aan het straffe werktempo en de onbetwistbare werkethiek aan te passen. Zij bevelen en regelen hoe de werklozen moeten werken. Zij zijn de nieuwe wachtcommandanten van het kapitaal.

De werklozen krijgen zoveel loon dat ze niet dood gaan van de honger, ze mogen alleen hun primaire levensbehoeften bevredigen. Voor de overige behoeften zullen zij moeten werken. En de werkverschaffers hebben de taak de werklozen daarvan te overtuigen, zij moeten de werklozen de vereiste discipline bijbrengen. Velen die het straffe werktempo niet kunnen volgen, vallen uit de boot. Het leger van daklozen, ontheemden, zwervers, devianten neemt dan ook zienderogen toe.

Werken is een grote ellende. Het stompt je af, het dwingt je tot aanpassing, tot overmatig ongecontroleerde consumptie, tot vreemdsoortig gedrag. Om het werk te beheren moet je karakterloos zijn. Om te werken moet je óók karakterloos zijn: je moet kruipen, kuipen, knoeien, bedriegen, frauderen.

Ook voor de vrijgestelde werkers - de rapporteurs, de controleurs, de adviseurs - is hun werk een middel om een frauduleus leven te leiden, zij moeten zich immers in allerlei bochten wringen om hun werk aan de man te brengen. Voor de gemiddelde werker is het simpel een ellendige last, die zwaar op zijn schouders rust en die hem verhindert dat hij de aangename kanten van het leven ziet.

Begint, wanneer wij niet meer werken, daadwerkelijk het leven?

Werken is - en dat staat vast - levensbedreigend, zelfs levensvijandig. De werker is een geprogrammeerde androïde, een cyborg met een levenloze uitdrukking op het gezicht, een mutant met catatonische bewegingen, een hybride waar het gevoel is uitgerukt. Wanneer deze figuur zich werkelijk bewust wordt van het leven, zal hij er niet meer over peinzen ooit nog te werken. Bovenstaande houdt niet in, dat iemand morgen gelijk moet stoppen met werken om zich volledig te storten in het leven. Zo simpel is het allemaal niet.

Ten eerste, je beschikt dan niet meer over voldoende bestaansmiddelen, of je moet door stelen en frauderen in je levensonderhoud voorzien. (Trouwens is het niet frappant dat de relatie tussen afbraak van sociale voorzieningen en de toename van criminaliteit in het algemeen niet onderkend wordt).

Ten tweede, mensen zijn het verleerd om werkelijk te leven. Dus het probleem is niet in een handomdraai op te lossen. Het werk is een sociaal kwaad. Deze maatschappij staat vijandig t.o.v. het leven. Enkel en alleen door vernietiging van alle 'gezichten' van het werk, zal het leven weer mogelijk zijn. Dan zal het volle, rijke leven dat ieder mens naar eigen inzichten vormgeeft, opbloeien. Alleen dan zal hij het allernoodzakelijkste voortbrengen waaraan hij behoefte heeft. Dan zal het werk niet meer de hoeksteen zijn van de maatschappij. Dan is er geen werktijd, werknemer, werkgever, werkverschaffer, werkorganisatie, werkbureau, werkdiscipline, werkloze of werkeloze meer. Dan is er een leven waar de mens niet meer gedwongen tot werk. Hij zal zich bevrijd voelen. Het leven zal intens worden.

Onder de huidige maatschappelijke verhoudingen is het werkelijk vormgeven van het leven niet mogelijk, omdat het werk zich te diep in het leven heeft ingevreten. Het werk draagt enkel bij tot bedrog, vervuiling, fraude, oorlog, moord, vernedering en strijd.

Werken is levensvernietigend!

Wanneer wij dit begrepen hebben, zal het leven een totaal andere betekenis krijgen. Als het eenmaal zover is, zullen wij daadwerkelijk een beeld kunnen vormen van het echte leven. Dan pas zal de vernietiging van het stelsel van vernedering en uitbuiting ingezet worden. Kortom, als wij zo nodig werk willen verzetten, dan zullen wij moeten werken aan de ondergang van het systeem.

Om concreet te zijn, als wij zo nodig willen werken, werk dan aan de ondergang van het postindustrieel kapitalisme. Want als we niet werken aan de ondergang van het postindustrieel kapitalisme dan werken wij aan de ondergang van de mensheid zelf!

Daarom zal men bewust het werk moeten saboteren, zodanig dat op een given moment iedere werkgever en werkverschaffer zijn baan zal verliezen. Dus, waar wij aan moeten werken is het onbruikbaar maken van de instrumenten die het werk opleggen en bepalen. Als ze die eenmaal uit de weg zijn geruimd, dan zullen daden opnieuw gememoreerd, afspraken niet meer uitgesteld worden, rendez-vous niet meer vluchtig zijn, avonturen amoureuus worden, ontmoetingen succesvol, kontakten niet meer zwijgzaam zijn, oogkontakten gezien worden, dialogen veelzeggend zijn, zinnen begrepen, berichten bevestigd, brieven verzonden, faxen gelezen, telefoongesprekken niet gestoord worden, antwoordapparaten niet meer bestaan, telegrammen aankomen, uitnodigingen welkom zijn, momenten gelegen komen, bellen niet meer defect, uurwerken niet meer ontregeld zijn, ogenblikken niet meer verloren gaan, situaties juist ingeschat worden, kanalen niet meer verstopt, netwerken niet meer dichtgeslibd zijn, treinen niet meer ontsporen, overgangen automatisch beveiligd zijn, zullen er geen losgeslagen satellieten, neerstortende vliegtuigen, uit de koers geraakte postduiven, stakende postbodes, roekeloze inhaalmanoeuvres, driftige passeerbewegingen, uitgedoofde rooksignalen, op rood staande verkeerslichten, uit de lucht gehaalde radiozenders, misselijkmakende televisieprogramma's, haperende tekstverwerkers, op tilt geraakte flipperkasten, gesaboteerde seinen, verkeerde wissels, oververhitte stoppen, onbegrepen tekens, aarzelende kloppsignalen, ongehoord trommelgeroffel, doorgeslagen tamtams, struikelende loopjongens, corrupte koeriersdiensten, doortrapte liftboys, onberekenbare boekhouders, beroofde bezorgers, stotterende presentatoren, dolende verslaggevers, uit de hand gelopen marathons, veldslagen alleen maar verloren zijn.

We moeten voorgoed met dit soort uitwassen die allemaal door het werk veroorzaakt worden, afrekenen. Alle communicatieproblemen zullen dan uit de weg geruimd zijn. Wij willen niet door het postindustrieel kapitalisme ten ondergaan, daarom zal het postindustrieel kapitalisme door ons onderste boven moeten worden gehaald.

Wij willen als vrije mensen leven, niet als horigen van het werk of als

werklaven door het leven gaan. Wij zullen de horigheid moeten beëindigen. Want zoals we allen weten: Het postmoderne kapitalisme steunt uitsluitend op het werk van werkgevers, adviseurs en werkers, daarom willen wij geen werkers, werkverschaffers en adviseurs zijn. Daarom zullen en willen wij het werk vernietigen.
